Magyar—jugoszláv vízügyi együttműködés

A magyar és jugoszláv vízügyi szervek között létrejött a megállapodás a határvizeken végzett ez évi munkálatok összehangolt programjáról. Ennek keretében az év folyamán magyar részről a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 35 millió forint értékű vízgazdálkodási feladatot végez a határövezetben. A többi között a Duna magyarországi alsó szakaszán, a folyó jobb parti árvízvédelmi fővédvonalán megjavítják a közlekedési feltételeket. A töltéskoronát kővel borítják, ami biztonságosabbá teszi a járművek forgalmát, árvízveszély esetén megkönnyíti a védekezést, mert nem kell tartani a gépek süppedésétől. A Dráva magyar oldalán megkezdődik a bal parti töltés erősítése Drávaszabolcs és a Feketevíz átmetszése közötti 8 kilométeres szakaszon. Tótújfalu és Drávatamási térségében mellékágakat zárnak el. Barcson a vízügyi kikötő medencéjéből 14 500 köbméter hordalékot kotornak ki a hazai vízügyi osztagok. A Dráva jugoszláv oldalán két nagy kanyarszabályozáson dolgoznak idén.

Telefonok

Az országban mintegy 15 ezer nyilvános telefonállomás működik. A tarifa változása miatt ezek közül 8500-at kell átalakítani a 2 forintos érmék használatára.

A posta február 1-én kezdte meg a nyilvános telefonok átállítását. Budapesten a 6025 készülékből már több mint 2000 működik kétforintossal.

Vidéken — miután kevesebb a készülék — kisebb munkával jár az átalakítás. A postaigazgatóságok dolgozói a nyilvános telefonhálózat csaknem felét — számszerint 1200 készüléket — már átállították kétforintos működésre.

Mai magyar zene

Rangos zenei események színhelye volt az elmúlt héten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának öreg épülete. A mai magyar zene hetének már dicsérendő hagyománya van, hiszen az idén tizenegyedik alkalommal nyújt lehetőséget előadóknak, hallgatóknak egyaránt, hogy a legfrissebb zenei termést megismerkedjenek. Magától értetődően vetődik fel a kérdés, mitől mai a „mai zene"? Attól-e, hogy mostanság, 1981 körül komponálták? Nem, hiszen ma is lehet hagyományos eszközökkel és hangvétellel zeneművet alkotni, viszont lehet dallamot is komponálni, s mégis izig-vérig korszerű marad a muzsika, ha struktúrája, formálása, a zeneszerzők kompozíciós eszközei, harmónia- és ritmusvilága a ma emberének bonyolult és egyszerű, harmonikusan derűs vagy neurotikus, roppantul okos, józan vagy éppen ördögien fékevesztett indulatokkal terhes, tehát rendkívül összetett lényét, lelki keresztmetszetét tükrözi. Mint ahogy Szokolay Sándor művészete, akinek szerzői estjével indult a hét.

Vántus István vezette a tartalmas beszélgetést a múzeum dísztermében. A lelkes hallgatóság színes magyarázatot hallhatott Szokolay műveiről, mit, miért, hogyan komponált, miért szereti Szegedet, mi a véleménye a művész közéleti szerepéről, a mai magyar zeneszerző-generáció jelenéről, jövőjéről; s nem utolsósorban magánéletének a zeneszerző számára fontos eseményeiről. Szokolay nyitott, őszinte embersége perceken belül olyan meghitt légkört teremtett, hogy valamennyien úgy éreztük, mintha legjobb barátunk tért volna meg a távolból. Emberi tartása, tisztasága, invenciózus közlékenysége csakúgy magával ragadott, mint a tehetséges főiskolai hallgatók által igen szépen megszólaltatott kompozíciók füzére.

Szerdán este volt a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a ma élő s alkotó zeneszerzők műveinek bemutatója. Azonban itt, de még inkább a péntek esti kórushangversenyen, derült fényt arra, hogy „nem minden új a Nap alatt". Nem arról van szó, hogy például *Kocsár Miklós* 25 éve komponált I. fúvósötöse — amit a Szegedi Fúvósötös *(Román Zoltán, Szélpál Szilveszter, Fodor Gábor, Hans Held, Király István)* mutatott be gondosan és szépen — nem jó mű. Sőt, igen ízes, formás muzsika, de természetesen ezen a diákkori darabján még érződik a nagy példakének lehelete, még csak próbálkozik a ma emberének hangján szólni. Miért nem választottak tőle egy későbbi remekét? Ugyanis mind a hangszeres, mind pedig a kórusnagyversenyek igazi célja az lett volna, hogy minden résztvevő mutasson be olyan, jelenkorunk szellemiségét tükröző alkotásokat, amelyek valóban a legfrissebb zenei eszközökkel, tartalmában és kifejezésmódjában a ma emberéről, a ma emberéhez szólnak. A jövőben tehát műsorválasztás terén lehetnek merészebbek az előadók, elsősorban a kórusvezetők. A szerdai hangverseny példaadó műválasztása volt *Lendvay Kamilló* Travestia című alkotása, amelyet a tavalyi veszprémi kamarazenekari fesztiválra komponált. A közönség felé közeledésnek okos gesztusát kaptuk, hogy a bemutatott művek szerzői majdnem valamennyien a nézőtéren ültek, s műveik elhangzása előtt kedves értő szóval navigáltak, azaz készítettek elő valamennyiünket a ránk váró, esetleg meglepetéseket tartogató, zenei utazásra. A Travestia egy hangközből felépített négytételes, szuggesztív erejű, igen nehéz mű, melyet a tizenegy remek muzsikus, a Kecskeméti Kamaraegyüttes, karmesterével, a kiváló *Kemény Endrével* mutatott be, rátermetten. *Farkas Ferenc—Füst Milán* A vándor dalai című dodekafon kompozíciójának intonációs nehézségekben bővelkedő énekszólamát *Bárdi Sándor* adta elő igen muzikálisan és biztonságosan, s a tartalmas mondanivalójú zongoraszólam ihletett megszólaltatója *Szabó Orsolya* volt. Szintén a művésznő érett s igen érzelemgazdag előadásában hallottuk még Szokolay Sándor Két portré című zongoradarabját, melyben két fiáról mintázott színes zenei arcképet a szerző. *Bozay Attila* 1964-ben komponált Variationi per pianoforte-ja kevésbé meggyőző. *Kerek Ferenc* lelkiismeretes megszólaltatásában hallottuk. *Láng István* Villanások című ördöngös technikai képességeket igénylő szóló hegedűdarabja *Szecsődi Ferenc*ben bravúros előadóra talált. A kissé l'art pour l'art zenei játék Szecsődi előadásában lebilincselően szuggesztív élménnyé vált. Vántus István Visszaverődések című már ismert darabjának avatott megszólaltatója a Zeneművészeti Főiskola kamarazenekara volt, *Weninger Richárd* nagyszerű karmesteri irányításával.

A reprezentatív záróeseményre, a kóruskoncertre, péntek este került sor. Tíz igen jó kórus vonult fel, s nemcsak Szegedről, hanem Bács-Kiskun és Békés megyéből is. A felforrósodott levegőjű nagyterem ablaknyitása után behallatszó villamoscsikorgások sem tudták az élmény hatását rontani, olyan énekkarokról, mint a bajai Liszt Ferenc kórus *Deák—Bárdos* „Eli! Eli!" című művében *dr. Vigh László* irányításával, vagy a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola gyakorlójának tündéri bájjal, vidám frisseséggel daloló Bartók gyermekkórusa (karnagy: *Erdős János*). Ők Szokolay legújabb gyermekkari műveit mutatták be, melyekkel már a hétfői szerzői esten is szép sikert aratták. A hangverseny kellemes meglepetése volt az egyetemistákból s főiskolásokból álló, 12 tagú, igen tehetséges Canticum Kamarakórus (vezető: *Gyüdi Sándor*). A kórusok közül ez a lelkes, zenelelkű fiatalokból álló kis együttes érzett rá leginkább a mai magyar zene hetének céljára. Műsorválasztásuk s annak előadása is igen értékes, szép volt, legfelszabadultabban *Petrovics* Ördögtáncát oldották meg. A Családi Intézet szép hangú Kodály gyermekkara többek között Szokolay Táncnótájával tündökölt, vezényelt *Erdősné Fagler Erika; Meszlényi Lászlóné* keze alatt pedig Farkas Gyöngyöri gyöngy című művéből hangzottak el részletek. A rókusi általános iskola ének-zenei tagozatú kórusa remek társaság, ám *Kalmár Ferencné* túlzott, adott esetben egyébként helyesen, emocionális mélységekre törekvő előadásmódja, vezénylése elnyomja a gyerekek talpraesett, eleven vidámságát, ami pedig a *Decsényi*-műnél nélkülözhetetlen lenne. Kecskemét vegyes kara *Nagy Olivér* Áldalak búval vigalommal, s Medvetánc című kórusműveit szólaltatták meg kulturált, intelligens előadásban, *Rozgonyi Éva* vezényletével. A Szegedi Egyetemi Énekkar, illetve a JATE Ságvári gyakorló gimnázium vegyes kara (karnagyok: *Szécsi József* és *Kerényiné Varjasi Ida*) műsorválasztása a jövő évi „mai magyar zene fesztiválján" reménytelen szintén „merészebb" lesz, amit bizonyára győzni fognak, hiszen jó képességű, muzikális együttes. A gyulai Erkel Ferenc vegyes kar, *Rázga József* vezetésével, kissé ugyan élesebb kórushangzással, de szintén szép perceket szerzett.

— *Nemcsak Szokolay Sándor műveivel kezdődtek a hét zenei eseményei, ezzel is zárultak. Méltó befejezésképpen a Bartók Béla Művelődési Központ kiváló kórusa, Rozgonyi Éva vezényletével, Szokolay: Cantate dominó mesterművével búcsúzott.*

Berényi Bogáta

Pártnapok Szegeden és a járásban

A VI. ötéves terv és az 1981. évi népgazdasági tervből adódó feladatok a téma a pártnapokon, Szegeden és a szegedi járásban.

Február 23-án délután fél 4 órakor a Dugonics utcai általános iskolában előadó: *Novákné Halász Anna*, a Szeged városi KISZ-bizottság első titkára; délután 5 órakor Petőfitelepen a II-es pártalapszervezetnél, előadó: *Bálint Dezső*, a városi pártbizottság előadói csoportjának tagja, a MÁV Szegedi Igazgatóságának osztályvezetője tart előadást.

Február 24-én délután 4 órai kezdettel a Belváros III/A és B pártalapszervezetben, előadó: *dr. Kuti Árpád*, az MSZMP Szeged városi bizottságának tagja.

Február 25-én negyed 3 órakor a gumigyárban előadó: *dr. Csonka István*, a városi pártbizottság osztályvezetője; fél 3 órakor a Csongrád megyei Tejipari Vállalatnál előadó: *dr. Farkas Miklósné*, a városi tanács osztályvezetője; délután 3 órakor a CSOMITERV-nél előadó: *dr. Tóth László*, a József Attila Tudományegyetem adjunktusa.

Február 26-án délután fél 3 órai kezdettel a Megyei Bíróságon előadó: *dr. Bonifert Ádám* igazságügyminiszter-helyettes; fél 4 órakor az Alföldi Vendéglátó Vállalatnál *Vahl Rezső*, a megyei pártbizottság munkatársa.

Február 27-én délután fél 3 órakor a megyei tanácsnál előadó: *Papdi József*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára; délután 3 órakor a Kőrösi Közgazdasági Szakközépiskolában *Berta István*, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára; délután 4 órakor a felsővárosi körzeti pártalapszervezetben *Illés Tóth István*, a Szeged városi pártbizottság munkatársa; délután 5 órakor a kiskundorozsmai általános iskolában *dr. Diós József*, a Tömörkény István Gimnázium igazgatója.

*

Február 24-én délután 5 órakor Bordányban, a művelődési házban előadó: *Vecsernyés Ferenc*, a pusztamérgesi Rizling Tsz elnöke.

Február 25-én délután 3 órai kezdettel Ópusztaszeren, a téesz klubjában előadó: *Ocskó László*, az MSZMP szegedi járási bizottságának munkatársa; délután 4 órakor Kübekházán, a tanácsháza termében előadó: *Bodó Imre*, az MSZMP szegedi járási bizottságának munkatársa.

Február 26-án, délután 2 órai kezdettel Ruzsán, a pártházban előadó: *Karsai Árpádné dr.*, a szegedi járási tanácsi hivatal elnökhelyettese; délután 4 órakor Újszentivánon a községi tanácsházán előadó: *Varényi Zoltán*, a Szegedi Állami Gazdaság pártvezetőségének titkára; délután 4 órai kezdettel Zákányszéken, a szakszövetkezet termében előadó: *Bischof József*, az MSZMP szegedi járási bizottságának tagja; délután 4 órakor Pusztaszeren, a pártházban előadó: *Szabó János*, az MSZMP szegedi járási bizottságának tagja; délután 4 órakor Baksón a művelődési házban előadó: *dr. Antalffy György*, a Csongrád megyei pártvégrehajtóbizottság tagja, országgyűlési képviselő.

Február 27-én, délután 4 órakor Tiszaszigeten a művelődési házban előadó: *Sztanó János*, az MSZMP szegedi járási végrehajtó bizottságának tagja; délután 2 órai kezdettel Deszken, a mű. ottlionban előadó: *Talpai János*, az MSZMP szegedi járási végrehajtó bizottságának tagja, Tiszaszíget községi tanácsának elnöke.

Gémes Eszter

Történetek Rúzsa Sándorról

Veszelka Jóskát felakasztják

— Aruló nem vótam, nem is löszök.

— Ha mögkérdik valakinek a lakását, az árulás?

— A kérdés igenyösen úgy mondódott. Névön neveződött a gyerök.

— Nem könyörgünk. Kendnek bejöttek az udvarába ismerősen, gazdásan viselkedtek. Kend mikor látta, behunyta a szemét, befogta a fülét, se ne tudjon, se ne lásson, hogy ne hazudhasson, ha a szent keresztre tett ujjal felesketi a bíróság. Így van? Valljék kend, mert elvisszük!

— Kögyes Úristen! Irgalmazz neköm! Ha főakasztanak, së mondok mást!

— Az is meglesz, az biztos, már holnap. Na, üljék kend a lovára, gyerünk a dutyiba!

— Hát lögyön mög! — feleli Jóska bácsi.

Kiindul a menet Szeged felé. Jóska bácsi is ott üget köztük. Csak egy ujja mutatásába került volna, hogy rámutasson a barlangra. Nem tette. Visszanéz, az asszonyt ott látja a ház végénél, néz utánuk. Jóska bácsi is néz vissza. Mit akar emlékbe vinni? Tán a napsugaras végű házat? Vagy a galambdúcot? Vagy az asszonyt a két gyermekkel? Az elfordulónál még a kalapjával visszainteget.

Ahogy beértek vele becsukták a vár alá. Három napig nem hallgatták ki. Eközben álbűnösöket löktek be hozzá, de minden kísérlet sikertelen maradt. A betyárok minden éjszakán próbálkoztak, úgy úszták át a Tiszát fondorlattal, az őrök megvesztegetésével sem sikerült kiszabadítani. Még rabőrnek is volt belőlük öltözve. Váltáskor mentek, de nem tudták a jelszót. Jóska bácsi megneszelte ugyan döngette ám belül a vasajtót.

— Nyugalom, cimbora! Mert elcsendesítelek.

Másnap vitték kihallgatásra, a keze megvasalva. Az őr mögötte ment. Azt mondja a kapitány:

— A törvény értelmében a kérdésekre igazán válaszoljon kend! Neve?

— Veszelka József.

— Lakása?

— Szöged, Szabadszállás.

— Kapcsolatban van kend a betyárokkal vagy rokonságban?

— Vótam.

— Udvarába bementek, istállóján keresztül szöktek, otthonosan viselkedtek!

— Nem töhettem rúla!

— Nem ki van hirdetve: senki helvet, szállást ne adjon nekik?

— Azt a mögvének könnyebb vót kihirdetni, mint a népnek betartani.

— Nézze kend, Veszelka! Beszéljünk okosan. Kendnél is elkelne egy kis pénz! Ezer arany tulajdonosa lesz, ha kézre adja.

— Nehéz dolog vóna a'!

— Miért volna nehéz? Kendnek az udvarába járnak, kendnél mulatoznak. Ezt mondják. Igaz ez?

— Ha úgy mondták, nem változtatok a beszédön.

— Mikor ott mulatnak, jól el vannak ázva, akkor kend üzenne, a többi a mi dolgunk lenne. Adok egy nap gondolkodási időt, itt a mellettem levő szobában, ha meggondolta, csak átszól.

— Mög van a' mán gondóva!

— Áll az alku? Elővette kend a jobbik eszét?

— A régibe maradok!

— Legalább mondja meg kend, miért?

— Azér, ha neköm van ëgy szűröm, én annak a fonákját kívű sosë fordítom. Ha én a tönverem akarom nézni, mög nem fordítom a kezem, hogy a kezem feiit lássam a tönverem helvött. Ha neköm előre van néznivalóm, én akkó nem tekergetöm a nvakam, së jobbra, së balra, së hátra, hanem én igenvöst nézök előre!

— Ez az utolsó szava?

— Mindönt elmondtam, kapitány úr! Újat nem tudok.

— Magára vessen kend! — meghúzta a csengőt. Négy bírósági tag belépett, helyet foglaltak, tárgyalni kezdtek. Statárium volt, nem volt sok huzavona, kötél általi halálra ítélték.

Másnap, szombaton, Szegeden felül, a nyomáson, végre is hajtották az akasztást. Itt állandóan állt a bitófa.

Szombat piacos nap volt. Veszelka Andrásé Kókai Eszter kocsival ment a piacra. Közelednek a nyomás felé.

— Valakit akasztanak — mondja a gazdaasszony. — Irányíts oda!

Már akkor jól összegyűltek a népek. Piros hajnal volt. Hozzák a rabot. Fél őszes, széles csontú, széles arcú, piros arcú, nagy bajuszos ember. Nagy ezüstgombos mellény raita! Még itt is kínálják a kegyelmet neki. Felolvassák a vádat.

— A szegedi bíróság kötél általi halálra ítéli Veszelka Józsefet, mert a betyárokkal cimborált. Megértette kend?

— Ügön. — Térdei megrogytak.

— Lehet még rajta változtatni!

— Nincs mit!

Egyik bíró megjegyzi:

— Betyárvér! Konok!

Jóska bácsi kihúzza magát:

— Bëtyárböcsület!

Feltartott fejjel, döngő léptekkel indul a bitó felé.

Ekkor értek oda Kókai Eszterék.

— Isten irgalmazzon neki! Nem tom, milyen bűne löhetött neki, hogy bitóra került? Né csak, milyen bátran mén az a halálra ítélt! De kár azér a szép, derék embërér.

Amint föllép Józsi bácsi a székre, kimagasodik a népek közül. Veti le az ezüstgombos lajbiját, egy lódítással Eszterhez vágja:

— Ángyomasszony! Vigye haza a feleségömnek!

Veszelkáné elsikoltja magát:

— Öregbik uram! — Aléltan bukik előre.

A körülállók élesztgetik, felsegítik a kocsira, a lajbit beteszik az ülésládába. Tompa csengéssel ütődnek a nagy ezüstgombok össze, lapulva húzódik a láda sarkába a fekete posztó a felesége utolsó üdvözlője. Mire magához tér Kókai Eszter, Veszelka Jóska már ott lóg a bitófán, nyakába akasztva egy tábla: „Így jár, aki a betyárokkal cimborál!"

(Folytatjuk.)